NYHETSBREV *INDIEN*

Utgivet av Indienspecialisten EMPATUM
Engelbrektsgatan 39, 114 32 Stockholm.
Tel 08-411 04 08. E-post: nyhetsbrev@empatum.se
Redaktör och ansvarig utgivare: David Ståhl
Hemsida: www.empatum.se

Nr 5 2016

Utkommer 5 gånger per år
Tjugoandra årgången
Sista utgåvan

NYHETSBREVET UPPHÖR

Detta är det sista Nyhetsbrevet. Efter 22 år lägger Redaktören av, och kan blicka tillbaka på den tid som varit. Nyhetsbrevet startade år 1995 som en direkt reaktion mot den missvisande nyhetsrapporteringen kring pestutbrottet i Surat i Gujarat. Men tankarna på ett nyhetsbrev hade funnits dessförinnan.

Visst har Nyhetsbrevet fyllt en funktion. Vi har konsekvent stått upp för Indiens demokratiska system, yttrandefrihet och öppna samhälle. Likaså har vi försökt slå hål på en del myter om Indien, bl.a. den att de fattiga har blivit fattigare. Höjdpunkterna var nog när Nyhetsbrevet bidrog till att stoppa en på felaktiga premisser skriven motion till den svenska riksdagen om Kashmir (nr 5/1997), eller granskningen av skolböckerna (nr 1, 2 o 3/2005 samt separat skrift) som fick konsekvenser för bokförlaget Natur & Kultur samt även gav eko i riksdagen. För inte så länge sedan hade vi en fiktiv reseskildring i Sverige av en indisk munk där vi beskrev kristendomen i samma termer som man brukade beskriva hinduismen i lite äldre missionärslitteratur. Vi har flera gånger gisslat okunniga resebyråer.

Allt detta har inte varit helt okontroversiellt. Nyhetsbrevet har fått både ris och ros - mest ros, faktiskt!

Vi har också kritiserat företeelser i Indien, som t.ex. deras lite förvirrade turistpolitik, visumavgifter samt vissa andra företeelser när det gäller visum. Vi har även kritiserat svenska ambassaden i Delhi för deras visumrutiner. En gång, för många år sedan, när en familj ansökte om visum till Sverige tog de in den då 12-årige sonen i ett separat rum och förhörde honom bl.a. om familjens ekonomi. Det strider mot FN:s barnkonvention!

I början trycktes och postades Nyhetsbrevet, men så småningom övergick vi först till fax och sedan till e-post. Faxandet gick oändligt långsamt, mest beroende på att mottagarnas faxar var felinställda. År 2007 lades den tryckta versionen ned, och Nyhetsbrevet distribuerades endast vi e-post. Snabbt, enkelt och billigt!

Men nu har tiderna förändrats. Det är möjligt att läsa indiska tidningar och se indisk TV på nätet. Indien är inte längre lika avlägset, okänt och främmande. De flesta myter om Indien har försvunnit eller åtminstone minskat i intensitet. Informationen i massmedia är betydligt bättre än tidigare Dessutom blir Nyhetsbrevet redaktör, i likhet med de flesta andra människor, inte yngre med åren utan snarare tvärtom. Eftersom han har nått den gamla pensionsåldern är det dags att stänga butiken.

Empatums hemsida med Nyhetsbrevet kommer att ligga kvar en tid framöver.

Det har varit roligt att göra Nyhetsbrevet, gensvaret har varit intensivt, både via mejl varje gång ett Nyhetsbrev har skickats ut, men också vid personliga möten. Men ingenting varar för evigt, och man skall lägga av medan man fortfarande är någotsånär på topp.

Vi kommer däremot att behålla adresslistan, och om det händer något exceptionellt så gör vi ett utskick! Eventuellt kommer vi att göra ett årligt utskick där vi sammanfattar det gångna året.

TACK FÖR DEN TID SOM VARIT!

Pärlan i mitt liv
VALSA MATHEWS
* 9 mars 1950
har lämnat oss
3 november 2016

DAVID

Jeeboy Thampy
Släkt och vänner
De som kände henne

Över jorden leda vägar och
stigar lätt
men de sluta alla på samma sätt
därför ej bättre kunskap oss allom
vederbör
än att man allt det svåra allena
gör

Herman Hesse

Minnesceremoni äger rum på Engelbrektsgatan 39, 1 tr, söndagen den 11 december kl 16.00 Svar om deltagande till Arvid Wærners begravningsbyrå, tel 08-663 16 15 senast den 2 december.

Detta Nyhetsbrev aviseras till 2.507 mottagare. Därtill kommer de som själva hittar Nyhetsbrevet på Empatums hemsida.

Seminarium:

VAR STÅR INDIEN IDAG?

Var står Indien idag, två år efter valet? Detta var titeln för ett seminarium som hölls på ABF i Stockholm den 22 september. Deltagare var TV-journalisten Malin Mendel Westberg (författare till boken Bombay Takeaway, se Nyhetsbrev 4/2013), Henrik Chetan Aspengren, forskare vid Historiska Institutionen vid Uppsala Universitet och Manu Uniyal, skandinavisk representant för Asian News International.

Detta var ett av många seminarier där man försökte utvärdera Mr Modis tid som premiärminister. Ett liknande seminarium hölls i samband med India Unlimited med titeln **India and Media: Round Table** (se Nyhetsbrev 3/2016). Vid båda seminarierna diskuterades frågan om intoleransen i Indien har ökat eller ej. Alla var eniga om att de intellektuella är negativa mot Mr Modi. Staten har inte blivit intolerant, däremot har vissa grupper utnämnt sig själva till censorer i olika sammanhang. Det finns en stark framtidsoptimism i Indien och en önskan om reformer, vilket Mr Modis regering delvis har lyckats genomföra. De intellektuella är emot reformer. Den allmänna debatten och civilsamhället är intakta.

Många påståenden angående Indien grundar sig på "The perception point of view", det skulle kanske kunna översättas med "uppfattningar" på svenska. Detta gäller frågan om intoleransen och den ekonomiska politiken. Men vid båda seminarierna var deltagarna försiktigt optimistiska, Mr Modis BJP-regering har varit relativt effektiv, relativt fri från skandaler, större upplopp mellan folkgrupper har lyst med sin frånvaro.

Ett område där deltagarna var ense om att det händer mycket är kvinnornas situation. Kvinno- och Familjeministern Maneka Gandhi har varit effektiv med att få ny lagstiftning på plats, inte minst har man skärpt straffen och vässat procedurerna gällande brudbränning (dowry deaths), vilket har lett till att dessa har minskat. Dessutom händer mycket i civilsamhället: attityderna håller på att ändras.

Ett minus i allt detta är att man har skärpt lagstiftningen kring utländskt bistånd till frivilligorganisationer. Inkommande bidrag måste redovisas till en särskild myndighet.

Bokrecension:

EN UTMÄRKT LITEN BOK

På spaning efter det nya Indien av Henric Sundbom. Timbro Förlag 2016. ISBN 978-91-7703-022-5.

På baksidan av denna bok finns följande presentation: "...navigerar Henric Sundbom mellan T-shirtsfabriker och grönsaksmarknader, mellan tempel och kaffebarer. Skildringar av vardagen i vad som snart kan vara världens tredje största ekonomi varvas med analyser av globaliseringens betydelse..."

Detta skulle kunna föranleda en att tro att boken är ännu en skildring av det brokiga och motsägelsefulla Indien med luriga taxichaufförer och en massa konstiga företeelser. Inget kunde vara mera fel! Boken innehåller utmärkta ekonomiska och politiska analyser av Indien.

I två olika kapitel visar författaren att liberaliseringarna och marknadsekonomin har möjliggjort klassresor uppåt för de fattiga, möjliggjort bättre utbildning och ökad frihet. Han tar kål på myten att "de rika har blivit rikare och de fattiga har blivit fattigare". De rika har blivit rikare - och framför allt har det bildats en medelklass som har rekryterats underifrån. De fattiga har inte blivit fattigare, de har också blivit rikare, men inte lika mycket som de "rika". Därför har klyftorna ökat. Det är svårt att mäta detta, i Indien använder man oftast absoluta mått i form av kaloriintag eller levnadsstandard (innehav av cykel, kylskåp etc). I Väst använder man oftast relativa mått, man jämför de rika med de fattiga. Problemet med detta är att man aldrig blir av med fattigdomen oavsett hur rikt ett folk blir. Henric Sundbom utreder detta på ett elegant sätt.

Boken påvisar också att tillvaron i slummen, liksom arbetet i fabriker med dåliga arbetsvillkor oftast innebär en standardhöjning i jämförelse med livet på landsbygden.

Författaren beskriver också de stora utmaningar som Indien står inför. Inte bara fattigdom, ojämlikhet eller korruption utan också miljöförstöringen. Indierna har nu börjat reagera mot inte bara den "stora" miljöförstörelsen (dålig luft i städerna, förorenade floder m.m.) utan också den "lilla" miljöförstörelsen (skräp på gatorna, krossade flaskor i parker etc), sådant som man själv relativt lätt kan avhjälpa. När det gäller korruptionen så påpekar författaren att ett viktigt sätt att bekämpa denna är att minska byråkratin samt att införa elektroniska system. Ett exempel på detta är Aadhaar-systemet, där varje indier skall få ett identitetsnummer och ett kort som är kopplat till fingeravtryck och ögonscanning. Detta kort kan kopplas till ett bankkonto dit myndigheterna kan styra olika bidrag. Sundbom behandlar detta och tänkbara konsekvenser på ett förtjänstfullt sätt.

En rolig liten observation som författaren gör är att alla BRIC-länder utom Indien är i kris. Det är bara I-landet Indien kvar!

Om man ändå skall försöka hitta fel så är det väl Nyhetsbrevets redaktörs käpphäst som gäller: Det finns inga "kastlösa"! Alla indier, inklusive daliter, kristna och muslimer har kast. Likaså upprepar författaren påståendet att premiärminister Modi har "nekats" visum till USA och England. Men det stämmer inte, eftersom han aldrig ansökte om visum till dessa länder förrän efter han blev premiärminister - och då fick han det.

Boken är lättläst och rekommenderas varmt.

BETALA INR 500 - OCH SITT I FÄNGELSE EN DAG!

Nej, det är inte ett straff för att ha givit en mindre muta, det är den nya given inom Indiens turiststrategi. Det kallas "fängelseturism". Man infinner sig på morgonen, tvingas klä av sig, får alla tillhörigheter som klocka, mobiltelefon, ringar, pengar, kläder m.m. beslagtagna. Man tilldelas en grov, vit och blårandig fängelsedräkt. Därefter får man marschera med händerna i handbojor på ryggen utefter en lång korridor ner till en cell, där man går in och dörren slår igen med den klassiska smällen. Sedan blir det till att sitta i cellen och låta sig utspisas två gånger med tunn grönsakssoppa och eventuellt en brödskiva. På eftermiddagen tas man ut till promenad i en "tårtbit" återigen med händerna i handbojor på ryggen. På kvällen släpps man och får tillbaka sina tillhörigheter. Ingen övernattning ingår. Fångvaktarna är riktiga, däremot är det oklart om det även finns riktiga fångar i fängelset. Allt detta i Old District Central Jail, Sangareddy, i distriktet Medak i Telangana. Pris: 500 rupier.

NY AMBASSADÖR

Ambassadör **Banashri Bose Harrison** har efter fyra års vistelse i Sverige lämnat oss. Tillsammans med sin man, Gareth Harrison, har hon främjat förbindelserna mellan Sverige och Indien på ett förtjänstfullt sätt. Banashri och Gareth var mycket aktiva och sociala och kom att få en stor vänkrets här i landet. De var aktiva både vad gäller affärsförbindelser, regeringskontakter, kultur och personliga relationer.

Banashri går nu i pension och hon och Gareth planerar att köpa en bostad i Goa för att bosätta sig där. Det känns tomt efter dem här i Sverige.

Hennes efterträdare är **Monika Kapil Mohta**, som väntas anlända i början av November. Hon föddes år 1962 och har varit Indiens ambassadör i Polen och Litauen mellan 2011 till 2015. Innan dess var hon chef för The Nehru Centre, kultursekreterare vid Indiens High Commission i England. Hon har dessutom arbetat på utrikesdepartementet i New Delhi bl.a. som chef för deskarna för Pakistan och Gulfländerna, samt tjänstgjort vid ambassaderna i Frankrike, Nepal, och Thailand samt vid Indiens permanenta delegation hos UNESCO.

Hon är gift med Dr Madhup Modha, som också är diplomat.

Bokrecension:

ANNORLUNDA OM MAHATMA GANDHI

Gandhis unika ledarskap av Pascal Alan Nazareth. The Golden Shore, Nürnberg 2016. ISBN 978-3-89532-290-7.

Då Nyhetsbrevets redaktör först hörde talas om denna bok tänkte han "Suck, ännu en bok om Mahatma Gandhi". Det lär finnas c:a 800 böcker skrivna om Mahatma Gandhi. De få av dem som Redaktören har kommit i kontakt med handlar förutom om hans personliga historia - juridikstudier, tåget i Sydafrika etc. - om pikanta drag i hans personlighet som t.ex. hans mat- och sexvanor, hans sätt att behandla sin hustru etc. Men sällan förklaras det hur Mahatman kunde få ett sådant genomslag, fr.a. i Indien men även internationellt. En typisk sådan bok är Zac O'Yeahs bok om Gandhi (se Nyhetsbrev 3/2008).

Men *Gandhis unika ledarskap* är annorlunda. Här förklaras de filosofiska och kulturells grundvalar som Gandhi stod på. Han kombinerade gammalt och modernt. Det gamla är de indiska föreställningarna om askes, enkelhet, sanningens inneboende kraft m.m. och det nya dvs hans sätt att handskas med massmedia och journalister, organisera folkmassor m.m. Då han ledde Saltmarschen stod journalister, både indiska och utländska, utefter färdvägen, och byborna vars byar Saltmarschen passerade var informerade i förhand. Ingen av hans många västerländska anhängare fick gå med i Saltmarschen, det skulle ha minskat effekten.

Förutom att anspela på traditionella indiska trosuppfattningar var han en god organisatör och skicklig strateg. Han ställde alltid upp väl avgränsade målsättningar för sina kampanjer, och syftet var att uppnå målsättningen, aldrig att besegra eller förödmjuka motståndaren. Tvärtom, idealet var att uppnå målsättningen tillsammans med motståndaren om detta var möjligt.

En annan sak som Nyhetsbrevets redaktör inte kände till är de många relativt okända personligheter som har inspirerats av Mahatma Gandhi, alltifrån sydamerikanska fackföreningsledare till filosofer, författare och medborgarrättskämpar.

Hur många känner till den s.k. Rosenstrasseprotesten år 1943, då tyska kvinnor som var gifta med judiska män lyckades få dessa frisläppta ur ett Gestapoläger genom att sittdemonstrera utanför lägret? Kvinnorna var antagligen inte direkt inspirerade av Mahatma Gandhi men använde ändå hans metod.

Men han var inte älskad av alla. Därtill är hans filosofi och metoder alltför radikala. Muslimernas ledare Muhammad Ali Jinnah och Netaji Subhas Bose (ledaren av den Japanstödda Indian National Army) ogillade honom, kommunisterna hatade honom (och gör det fortfarande). Daliternas ledare B. R. Ambedkar höll inte med Mahatman, men förde intressanta diskussioner med honom.

Gandhis unika ledarskap är intressant och detaljrik och innehåller mycket - för de flesta av oss - ny information.

Sist men inte minst måste den fina fackgranskningen av den svenska upplagan berömmas. Vem är har gjort fackgranskningen? Gissa!

KAMPANJ MOT GANDHI?

Under senare tid har det publicerats kritiska böcker och artiklar om Mahatma Gandhi. Ett exempel är Arundhati Roy som reser runt och håller kritiska föreläsningar om Mahatman. En orsak till detta är meningsskiljaktigheterna mellan Mahatma Gandhi och B. R. Ambedkar. Ambedkar har tills nyligen befunnit sig lite i skymundan av Gandhi, men nu har det blivit politiskt korrekt att lyfta fram honom.

Man kritiserar det faktum att Mahatma Gandhi inte tog avstånd från kastsystemet rakt av. Det gjorde han inte, han tog avstånd från oberörbarhet och vissa andra avarter. Däremot ansåg han att *varna*-systemet fungerade relativt bra och att kastsystemet gav stabilitet och trygghet i det indiska samhället. Detta är en åsikt som inte var helt ovanlig i Indien under första hälften av 1900-talet.

Ett annat argument mot Gandhi är att han inte intresserade sig nämnvärt för de svartas situation i Sydafrika. Det är riktigt, det gjorde han inte. Alla hans kampanjer var väl avgränsade och hade strikt definierade syften. Han ägnade sig främst åt indiernas situation, bland afrikanerna var han en outsider.

Vidare nämner man gärna att han använde orden "kaffir" och "savages" om afrikanerna. "Kaffir" är ett ord som främst används än i dag bland muslimer om icke-muslimer. Varför Gandhi använde det, och hur pass laddat ordet var i början av 1900-talet vet inte Ny-

forts nästa sida

FILMFESTIVALEN VID UJJAIN KUMBH MELA

I förra Nyhetsbrevet hade vi en lång skildring, skriven av Jonas Bernholm, av Kumbh Mela i Ujjain. I samband med Melan ägde även en filmfestival rum. *Jonas Bernholm* bevistade denna och berättar här:

Inom festivalens yoga-avdelning hade anordnats en ”Spiritual Filmfestival – India 2016”. När temperaturen steg över 40 grader gav det stora filmtältet välkommen svalka.

Efter en öppningsceremoni visades *”The Answer”* gjord av regissören Pavan Kaul. Filmen bygger på Donald Walters självbiografiska bok *”The Path”*. Efter att ha avslutat läsningen av Paramahansa Yoganandas *”Autobiography of a Yogi”* 1948, kastar sig Donald på första bussen från New York till Los Angeles för att träffa honom. Och han hjälper sedan till att bygga upp Yoganandas västkustashram och verksamheten i USA kallad Self-Realization Fellowship.

Donald får namnet Kriyananda, och bildade 1968 en annan gruppering (Ananda Sangha) som också bygger på Yoganandas undervisning.

Victor Banerjee gör en utmärkt, humoristisk gestaltning av Yogananda och fångar både guruns kraftfullhet och hans moderliga, beskyddande sida.

Många av regissörerna var kvinnor. Festivalens två övriga Guru-filmer höll inte samma höga klass som *”The Answer”*. De var mera konventionella krönikespel.

”The Divine Lover of Humanity” handlade om Swami Pranayananda (1896-1941) som förenade socialt arbete med andlighet och utförde mirakler tiden före Indiens självständighet 1947.

”The Light” handlade om Vivekanandas liv. Rapporterna efter hans tal på *World’s Parliament of Religions* 1893 i Chicago höjde hela den Indiska nationens självförtroende och blev ytterligare en signal till indisk frihetskamp under första halvan av 1900 talet. Vivekananda byggde upp the Ramakrishna Mission till Indiens största välgörenhetsorganisation.

Filmens stora behållning var Premankur Chattopadhyays tolkning av Vivekanandas guru Ramakrishna. Scenerna när denne otroligt porträttlika skådespelare mycket sakta förde två fingrar mot lärjungens bröstkorg och gav denne en kosmiskt elektrisk stöt rakt in i himmelriket var obetalbara.

Temat i *”Rebellious Flower”* av Krishan Hooda var ”ung man finner sig själv”. Svenska filmer på samma tema; från samma era, brukar sluta i arbetarrörelsens folkhögskolor eller på rökiga krogar i Klarakvarteren. Här dök det i stället upp olika gurus enligt mottot ”när eleven är redo dyker läraren upp”. Filmen bygger på händelser från den kontroversielle Rajneesh (Oshos) uppväxt. Det förstod jag aldrig utan såg filmen som en godkänd efterföljare till Satyajit Rays enastående Apu-triologi. Den dokumentära ”*The Hindu Nectar*” av Akanksha Joshi lyckades väldigt väl beskriva varför vissa västerlänningar ständigt återkommer till, eller stannar resten av livet, i Indien.

Den actionbetonade *”Manjhi the Mountain Man”* (Regi Ketan Mehta) sågs även på den indiska filmfestivalen 21-24 april 2016 i Stockholm och handlar om en man, som under några decennier banar väg över ett berg bara med hjälp av en hammare.

Gandhi forts

hetsbrevets Redaktör. "Savage" (ungefär "vilde") är inget vackert ord idag, men det var inte lika negativt laddat i början på 1900-talet som det är i dag. Jämför ordet "neger", som är vanligt förekommande i lite äldre litteratur, men som är fullkomligt bannlyst idag.

Men låt oss antaga att Mahatma Gandhi kanske inte hade så höga tankar om afrikanerna - om så är fallet så påverkar det inte hans ickevåldsmetod som sådan. Den är precis lika intressant och användbar oavsett detta.

Nyhetsbrevets Redaktör anar att kritiken mot Mahatma Gandhi i Sydafrika och av hans åsikter om kastsystemet i själva verket syftar till att diskreditera ickevåldsmetoden - för att därigenom rättfärdiga användningen av våld.

NÅGRA FAKTA OM KASHMIR (J&K)

1. Separatister kontrollerar endast 5 distrikt vilket motsvarar 15 % av ytan. Separatisterna är nästan alltid sunnimuslimer.

2. Shias, Sufis, hinduer, buddhister och kristna är ej separatister.

3. Två av tre regioner har inte muslimsk majoritet, dessa är Jammu (hinduer) och Ladakh (buddhister). I dessa regioner har inga protester ägt rum.

4. Det är endast en folkgrupp, de kashmiritalande sunnimuslimerna, som har en separatistisk agenda. När man ser TV-debatter är det dessa man ser (Omar Abdullah, Mehbooba Mufti, Yasin Malik, Shabbir Shah, Gilani, Asiya Andrabi, and Lone). Alla dessa är kashmiritalande sunnimuslimer från fem distrikt av J&K:s 22 distrikt!

5. När Afzal Guru (som deltog i attentatsförsöket mot centralparlamentet) avrättades framställdes det som om hela Kashmir var ute på gatorna och protesterade. Sanningen är att av J&K:s 22 distrikt förekom det inga protester alls i 17 distrikt.

Slutsatsen är att separatismen är betydligt mer begränsad än man kanske tror.

VI ÄR BÄST PÅ INDIEN!

Delhi, *Amritsar, Ahmedabad, Nagpur, Mumbai, Goa, Kolkata, Hyderabad, Bangalore, Thiruvananthapuram, Kochi, Chennai och Kozhikode* samt *Kathmandu och Colombo.*

Endast ett byte från Sverige!

Flyg ut till en ort och tillbaka från en annan.

Från Skandinavien flyger Qatar Airways dagligen med den senaste, modernaste och mest miljövänliga flygplansmodellen, Dreamliner B787.

Vi är bäst - men inte dyra!

QATAR AIRWAYS القطرية

oneworld

www.qatarairways.com
Tel 08-402 00 80